

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк1/25

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

24 січня 2025 р., протокол № 2

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

ПРОГРАМА НАУКОВО-МЕТАДОГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇЇ ВИКОНАННЯ

для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»
спеціальності 256 «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
освітньо-наукова програма «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки, публічного
управління та адміністрування
24 січня 2025 р., протокол № 1
Завідувач кафедри

Світлана СВІРКО

Гарант освітньо-наукової програми
Димитрій ГРИЦИШЕН

Розробники: д.н.д.у., доц., професор кафедри національної безпеки, публічного
управління та адміністрування Лариса СЕРГІЄНКО

Житомир
2025

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк2/24

Програма науково-педагогічної практики та методичні вказівки до її виконання для підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктор філософії спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за освітньо-науковою програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Програма науково-педагогічної практики та методичні вказівки до її виконання (із змінами) для підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня доктор філософії спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за освітньо-науковою програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 31 січня 2025 р., протокол № 2 у зв'язку з введенням в дію Професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» (наказ МОН України від 16.10.2024 р. № 1466)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк3/24

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 180	Спеціальність: 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»	Рік підготовки:	
		2	–
		Семестр	
		4	–
	Освітньо-науковий ступінь: «Доктор філософії»	Вид контролю: диференційований залік	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	<i>Випуск 2</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арка/24</i>

ЗМІСТ

1. Загальні положення науково-педагогічної практики.....	5
2. Мета і завдання науково-педагогічної практики	5
3. Бази практики та порядок їх вибору	7
4. Зміст та складові науково-педагогічної практики	8
5. Керівництво практикою	10
6. Структура та оформлення звіту з науково-педагогічної практики	12
7. Методи навчання	12
8. Методи поточного та підсумкового контролю практичної підготовки	13
9. Критерії оцінювання	13
10. Рекомендовані навчально-методичні видання	14
Додатки	16

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк5/24

1. Загальні положення науково-педагогічної практики

Науково-педагогічна практика – важливий етап процесу практичної підготовки майбутніх докторів філософії. Вона є одним із обов'язкових компонентів освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії. Загальний обсяг практики становить 180 годин (6 кредитів ЄКТС).

Головним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності, послідовності навчання здобувачів, є програма науково-педагогічної практики. Основна мета програми полягає у чіткому плануванні та регламентуванні діяльності здобувачів і керівників під час практики та окреслення її головних результатів. Програма науково-педагогічної практики передбачає планове, поетапне набуття здобувачами практичних професійних навичок наукової та педагогічної діяльності і застосування набутих знань у реальних умовах.

Програма науково-педагогічної практики та методичні вказівки до її виконання для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за освітньо-науковою програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» складені відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Державного університету «Житомирська політехніка», Освітньо-наукової програми «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» та з врахуванням положень Професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» (наказ МОН України від 16.10.2024 р. № 1466).

2. Мета і завдання науково-педагогічної практики

Метою науково-педагогічної практики є формування та розвиток у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей, необхідних для виконання ними трудових функцій, характерних для їхньої майбутньої професійної діяльності у сфері вищої освіти та науки, закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих в процесі вивчення циклу освітніх компонентів.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі;
- набуття досвіду реалізації трудових функцій викладача закладу вищої освіти;
- набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти;
- формування вмінь застосування сучасних освітніх технологій та методик;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Аркб/24

- набуття вмінь критично оцінювати результати навчальної діяльності та надавати конструктивний зворотний зв'язок;
- поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики;
- інтеграція науково-дослідної та педагогічної діяльності аспірантів;
- отримання уявлень про діяльність кафедри у період проходження практики;
- набуття досвіду самостійної наукової роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових і інформаційних джерел.
- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;
- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

Науково-педагогічна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень здобувача доктора філософії. Під час науково-педагогічної практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить здобувач при написанні дисертаційної роботи.

Процес проходження науково-педагогічної практики скерований на формування наступних **компетентностей** за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення та її видами) та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках та можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з національної безпеки.

СК 02. Здатність інтерпретувати результати проведених експериментів та брати участь у дискусіях із досвідченими науковцями в галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення та її видами) стосовно наукового значення та потенційних наслідків отриманих результатів.

СК 04. Здатність використовувати та удосконалювати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення та її видами), методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність здійснювати науково-педагогічну та/або наукову діяльність у вищій освіті у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення та її видами).

СК 07. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері національної безпеки (за окремими сферами забезпечення та її видами), оцінювати сучасний стан і тенденції її розвитку.

СК 11. Здатність здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк7/24

освіти на основі глибоких фахових знань, інноваційних методів викладання, дослідницької діяльності та академічної доброчесності, дотримуючись законодавства у сфері вищої освіти та положень професійних стандартів.

За результатами проходження науково-педагогічної практики здобувачі вищої освіти набувають наступні **програмні результати навчання** за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ПРН 02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та прикладні проблеми національної безпеки (за окремими видами забезпечення та її видами) державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних фахових наукових виданнях.

ПРН 03. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження в сфері національної безпеки (за окремими видами забезпечення та її видами) та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

ПРН 05. Ідентифікувати теоретичні та практичні проблеми у сфері національної безпеки (за окремими видами забезпечення та її видами), глибоко розуміти загальні принципи національної безпеки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.

ПРН 06. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері національної безпеки (за окремими видами забезпечення та її видами), його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосовувати інноваційні педагогічні технології та ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

ПРН 09. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН 13. Володіти знаннями, уміннями та навичками для виконання трудових функцій, що передбачені професійними стандартами в сфері вищої освіти.

3. Бази практики та порядок їх вибору

База практичної підготовки повинна забезпечувати виконання програми практики для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Базою для проходження науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем доктор філософії за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за освітньо-науковою програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» є кафедра національної безпеки, публічного

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк8/24

управління та адміністрування. Крім того, здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для її проходження (п. 2.3. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Державного університету «Житомирська політехніка»).

Побажання здобувача повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я керівника навчального закладу, до якої додається угода з відповідною установою зі згодою прийняти дану особу для проходження науково-педагогічної практики.

Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проекту наказу про проходження практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає керівник навчального закладу за згоди наукового керівника здобувача доктора філософії. Самостійно змінювати місце практики здобувач не має права. У разі самостійної зміни місця практики, нез'явлення до місця практики без поважних причин вважають, що здобувач не виконав навчального навантаження і може бути відрахований з навчання за програмою доктора філософії. Конкретний час проведення практики визначається навчальним планом.

4. Зміст та складові науково-педагогічної практики

Процес проходження *науково-педагогічної практики* здобувачів освітнього ступеня доктора філософії передбачає:

- формування програми (індивідуального плану) проходження науково-педагогічної практики;
- виконання наукової складової науково-педагогічної практики, що передбачає проведення наукових досліджень, написання наукових статей, тез доповідей до науково-практичних конференцій, участь у семінарах, круглих столах, тощо за темою дослідження;
- виконання педагогічної складової науково-педагогічної практики, що передбачає вивчення роботи закладу вищої освіти та процесу організації освітнього процесу, набуття досвіду реалізації різних трудових функцій викладача закладу вищої освіти;
- оформлення звіту про проходження науково-педагогічної практики і його захист.

Програма науково-педагогічної практики конкретизується і доповнюється для кожного аспіранта та оформлюється у вигляді індивідуального плану. Види можливих робіт при проходженні науково-педагогічної практики наведені в таблиці.

Перелік можливих робіт при проходженні науково-педагогічної практики

№ з/п	Вид робіт
1	2
1	Ознайомлення з нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти
2	Ознайомлення із структурою та системою організації діяльності освітнього закладу та кафедри

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк9/24
3	Вивчення системи навчально-виховної роботи кафедри			
4	Ознайомлення з особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри			
5	Стажування (відвідування практичних та лекційних занять, перевірка самостійних робіт, виконання завдань викладача щодо підготовки до пари)			
1	2			
6	Підготовка методичних вказівок, збірників завдань під керівництвом викладача			
7	Допомога в перевірці самостійних робіт			
8	Допомога в перевірці модульних контрольних робіт			
9	Участь в проведенні практичного заняття (проведення заняття)			
10	Вивчення інформаційних ресурсів наукових бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності			
11	Опрацювання результатів дослідження науково-дослідної роботи кафедри			
12	Публікація наукової статті у фаховому виданні			
13	Написання тез			
14	Допомога в проведенні конференцій, засіданнях вчених рад, методичних семінарах			
15	Редагування текстів			
16	Участь в захисті курсових робіт, практик тощо			
17	Виступи на конференціях			

Індивідуальний план практики формується у формі таблиці (додаток А).

Наукова складова практики – передбачає підготовку аспіранта як майбутнього науковця-дослідника до проведення дисертаційного дослідження, що реалізується через їх участь у різних видах наукової, науково-методичної або організаційної роботи кафедри. Аспіранти знайомляться з:

- тематикою наукових досліджень кафедр і відділів;
- тематикою дисертацій (доктора філософії; доктора наук);
- процесом підготовки до видання збірників наукових праць;
- вивчають інформаційні ресурси наукових бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності;
- опрацьовують результати дослідження науково-дослідної роботи кафедри, проводять їх аналіз;
- здійснюють підготовку наукової статті (або тези) за темою дисертаційного дослідження;
- готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях тощо.

Викладацька складова практики – підготовка аспіранта до викладання базових, професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності та засвоєння різних трудових функцій викладача закладу вищої освіти.

За цим напрямом аспіранти знайомляться з: нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти; структурою та системою організації діяльності освітнього закладу та кафедри, до якої вони прикріплені; системою навчально-виховної роботи кафедри; особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк10/24

кафедри; студентською аудиторією, з якою вони можуть проводити навчальні заняття; заняттями викладачів шляхом їх відвідування.

Крім того, аспіранти ознайомлюються з виконанням різних трудових функцій викладача закладу вищої освіти, зокрема за напрямками:

– навчальної діяльності (розробка та оновлення освітніх програм і навчальних планів; підготовка та проведення лекційних, практичних, семінарських і лабораторних занять; оцінювання знань студентів, організація та проведення заліків та іспитів; керівництво самостійною роботою студентів та науковими дослідженнями);

– науково-дослідної діяльності (проведення наукових досліджень у відповідній галузі знань, публікація результатів досліджень у наукових виданнях, участь у наукових конференціях, семінарах та проєктах, керівництво науковою роботою студентів та аспірантів);

– організаційно-методичної діяльності (розробка методичних матеріалів для забезпечення освітнього процесу, участь у роботі кафедр, факультетів та інших структурних підрозділів, організація та проведення науково-методичних заходів, удосконалення методів викладання та впровадження новітніх освітніх технологій);

– виховній роботі (формування у студентів професійних та етичних цінностей, проведення виховних заходів та кураторська робота, сприяння розвитку особистісних якостей та соціальної активності студентів);

– підвищення кваліфікації та професійного розвитку (участь у програмах підвищення кваліфікації та стажуваннях, самоосвіта та опанування нових знань і навичок у професійній сфері, обмін досвідом з колегами та участь у професійних спільнотах)

Процес підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії є цілісною системою і практика відіграє в ній системоутворюючу роль. Це зумовлює необхідність забезпечення комплексної особливої інтегральної цілісності процесу практики.

5. Керівництво практикою

Науково-педагогічна практика проводиться по закінченню вивчення основних фахових дисциплін, що створює умови для виконання аспірантами в період практики конкретних завдань, безпосередньо пов'язаних із теоретичними курсами.

Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач аспірантури та проректор з наукової роботи університету.

Науково-методичне керівництво здійснюють гарант освітньо-наукової програми та завідувач кафедри, за якою закріплений аспірант.

Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики аспіранта здійснюється керівником науково-педагогічної практики, яким, як

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк11/24

правило, є науковий керівник здобувача, який:

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів: інструктаж про порядок проходження практики, надання аспірантам-практикантам необхідних документів;

- повідомляє аспірантів про систему звітності з практики, зокрема подання письмового звіту, оформлення методичних розробок, підготовки статті, тез, доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- затверджує аспірантам індивідуальний план на весь період практики, конкретизує відповідно до програми практики зміст занять;

- забезпечує проведення аспірантами занять, консулює практикантів під час підготовки до лекційних та практичних занять, перевіряє і затверджує їх плани-конспекти, відвідує заняття, що проводять аспіранти, аналізує й оцінює їх, контролює виконання індивідуальних планів роботи практикантів;

- надає методичну допомогу в плануванні та організації навчальної взаємодії;

- надає допомогу здобувачу у виборі теми наукових досліджень;

- надає консультації щодо проведення здобувачем ретельного та всебічного вивчення літературних джерел.

Керівник практики має право вимагати від практикантів:

- дотримання вимог програми;

- інформацію про хід виконання запланованих заходів;

- дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії при проходженні практики має право:

- перед початком практики ознайомитися з програмою практики;

- з усіх питань, які виникають під час проходження практики, звертатись до керівника практики, гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, завідувача аспірантури;

- вносити пропозиції з удосконалення організації практики;

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії зобов'язаний:

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, та рекомендації керівників;

- бути присутнім на всіх організаційно-методичних заходах кафедри;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- подати письмовий звіт з практики.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії підпорядковується правилам внутрішнього розпорядку Університету, розпорядженням адміністрації та керівників практики. У разі невиконання вимог, які висуваються практиканту, аспірант може бути відсторонений від проходження практики.

Здобувач освітнього ступеня доктора філософії відсторонений від практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким,

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк12/24

що не виконав індивідуальний план. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених закладом вищої освіти. Аспірант повинен протягом 10 робочих днів після закінчення практики надати звітну документацію по практиці.

Для забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в програмах практики, які передбачають її проведення на базах закладів-партнерів (за укладеними договорами), визначається узгоджений із закладом партнером алгоритм її проведення, терміни і зміст, який відповідає програмам підготовки та академічної мобільності аспірантів.

6. Структура та оформлення звіту з науково-педагогічної практики

Документами, що свідчать про виконання здобувачем програми науково-педагогічної практики є щоденник практики та письмовий звіт. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння здобувача, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звіт складається індивідуально кожним здобувачем.

Щоденник практики та звіт практики разом з протоколом засідання кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування про його затвердження подаються здобувачем вищої освіти до відділу аспірантури, зберігаються в особовій справі аспіранта і розглядаються під час атестації.

Звіт з науково-педагогічної практики містить:

- програму (індивідуальний план) проходження практики;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Основна частина містить 2 розділи:

I – матеріали наукової складової практики – рукопис статті або тези за темою дисертаційного дослідження;

II – матеріали педагогічної складової практики – конспект лекцій, що підготував практикант; методичні розробки практичних занять; інше розроблене навчально-методичне забезпечення обраної навчальної дисципліни.

Захист звіту з науково-педагогічної практики відбувається перед членами комісії. За підсумками атестації виставляється диференційована оцінка.

7. Методи навчання

Під час проходження науково-педагогічної практики використовуються такі методи навчання:

– методи аналізу та рефлексії: кейс-метод (нормативні документи, навчально-методична документація, робочі програми, силабуси), бенчмаркінг, рефлексія.

– методи моделювання: розробка структури навчального заняття, сценарію позанавчального заходу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк13/24

– методи мотивації: особистий приклад досвідчених викладачів (відвідування навчальних занять).

– методи навчання через досвід: організація і проведення навчальних занять.

– методи під час самостійної роботи: дослідницький метод, метод моделювання; частково-пошукові методи; метод навчальних проєктів, метод порівняння і аналогії.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється керівником практики протягом проходження аспірантами науково-педагогічної практики шляхом оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється в кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної науково-педагогічної діяльності практиканта протягом конкретного періоду у вигляді захисту звіту з практики.

Загальна форма звітності з практичної підготовки здобувача – це подання та захист письмового звіту з практики. Оцінка з практики вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до індивідуального плану аспіранта.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання звіту з науково-педагогічної практики здійснюється комісією за наступними складовими.

Розподіл балів для оцінювання науково-педагогічної практики

№ з/п	Складові оцінювання	Максимальна кількість балів
1	Наукова складова	25
2	Педагогічна складова	25
3	Оформлення звіту з практики	10
4	Захист звіту з практики	40
Загальна сума балів		100

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	За 100-бальною шкалою	Критерії оцінювання
1	2	3	4
A	Відмінно	90-100	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, під час захисту аргументовано набуття необхідних знань і вмінь, набутих під час практики
B	Добре	82-89	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних вмінь, передбачених програмою практики
C		74-81	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, але має незначні недоліки, захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних вмінь, передбачених програмою практики, виявлені при цьому незначні недоліки здобувач

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк14/24
виправляє сам				

1	2	3	4
D	Задовільно	64-73	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам, але має недоліки за структурою та змістом, основні положення недостатньо обґрунтовані, захист звіту виявляє недоліки, які здобувач виправляє за допомогою керівника
E		60-63	Здобувач повністю виконав програму практики, звіт має недоліки за структурою, та змістом, основні положення недостатньо обґрунтовані, захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики
FX	Незадовільно	35-59	Здобувач виконав 50% програми практики, звіт відповідає вимогам, але має значні неточності за структурою та змістом, захист звіту показує, що здобувач не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики
F		0-34	Здобувач виконав менше 50% програми практики і представив звіт незадовільного змісту і якості оформлення, захист звіту показує відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики

10. Рекомендовані навчально-методичні видання

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №о 1556-VII.
2. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
4. Аспірант України. URL: <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/3>.
5. Болонська декларація. URL: <https://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/>.
6. Інноватика у викладанні. URL: <https://academiq.org.ua/resursy/innovatykau-vykladanni/>
7. Як створити силабус: три корисні ресурси. URL: <http://gohigher.org/yak-stvoriti-silabus-resursisho-dopomozhut-efektivnoorganizuvati-robotu>
8. Методи навчання та їх класифікація. Сайт «Osvita.Ua». URL: <http://osvita.ua/school/theory/780>
9. Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник. / Л.Г. Кайдалова, І.С. Сабатовська-Фролкіна, Н.В. Альохіна, Н.В. Шварп. Х.: НФаУ, 2019. 248 с.
10. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблем%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк15/24

11. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт. URL: <http://mon.gov.ua>

12. Державний університет «Житомирська політехніка». Офіційний сайт. URL: <https://ztu.edu.ua/>

13. Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка». URL: <https://learn.ztu.edu.ua/>

14. Стандарти і рекомендації забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: <https://bit.ly/3rDdL8G>

15. Положення про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка». URL: <https://docs.ztu.edu.ua/mdocsposts/polozhennya-proorganizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-zhdtu/>

16. Положення про оцінювання знань студентів в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Наказ №19/од від 31.05.2019 року) URL: <http://surl.li/fbkfw>

17. Положення про порядок навчання студентів Державного університету «Житомирська політехніка» за індивідуальним графіком (Наказ №19/од від 31.05.2019 року). URL: <http://surl.li/fbkge>

18. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Державному університеті «Житомирська політехніка» (Наказ №19/од від 31.05.2019 року). URL: <http://surl.li/eogzk>

19. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук у Державному університеті «Житомирська політехніка» (Наказ №161/од від 13.05.2022 року). URL: <http://surl.li/fbkgk>

20. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.С. Ростовський, Н.В. Дібрівська; К.: Центр учбової літератури, 2009. 96 с.

23. Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи: підручник; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>

28. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. Х.: «Стильна типографія», 2019. 267 с.

29. Організація та проведення занять із застосуванням інноваційних методів. Навч. посібник / Укладачі: Волянський П.Б., Євсюков О.П., Михайлов В.М., Терент'єва А.В., Шихненко К.І. К.: ІДУЦЗ, 2019. 131 с. URL: http://lib.idundcz.dsns.gov.ua/weblib/books/Terentyeva%20A_V_/prakpornovtex.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк16/24

ДОДАТКИ

Додаток А

Індивідуальний план науково-педагогічної практики

№ з/п	Зміст завдань	Термін виконання	Фактичне виконання	Підпис керівника

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк17/24

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний університет “Житомирська політехніка”
Факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
Кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я по батькові)

Місце практики кафедра національної безпеки,
публічного управління та адміністрування

Термін проходження практики _____

Відповідальний за практику: д.н.д.у., доц. СЕРГІЄНКО Лариса

Житомир

202_

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.05-05.02/ 256.00.1/ДФ/ ОК11-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк18/24

Додаток В

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України 29 березня
2012 року № 384 (у редакції наказу
Міністерства освіти і науки України від
05 червня 2013 року № 683)

Форма № Н-6.03

Державний університет «Житомирська політехніка»

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____

(вид і назва практики)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет _____

Кафедра _____

напрямок підготовки _____

спеціальність _____

_____

(назва)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

